

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyně Mgr. Jarmilou Úředníčkovou ve věci

žalobce: **R. G.**
zastoupen Mgr. Simonou Dostálovou, advokátkou
sídlem 702 00 Ostrava, Smetanovo náměstí 328/1

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem 150 00 Praha 5, Křížová 25

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 26. 3. 2024, ve věci invalidního důchodu
takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 26. 3. 2024, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci na nákladech řízení částku 5 200 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupkyně.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované, jímž žalovaná zcela změnila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 23. 10. 2023 č. j. X tak, že snížila výši invalidního důchodu žalobce pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Žalobce nesouhlasil s posouzením jeho zdravotního stavu posuzující lékařkou MUDr. D. L., která

Shodu s prvopisem potvrzuje I.M.

má mimo obor posudkové lékařství odbornost v oboru interna. Posuzující lékař by měl dle žalobce mít odbornost z neurologie. Jeho zdravotní stav je dlouhodobě nepříznivý a je v mnoha věcech odkázán na pomoc své rodiny. U žalobce se nejedná o jeho subjektivní problémy, ale o objektivní stav potvrzený lékařskými zprávami. Poukázal na lékařskou zprávu ze dne 15. 3. 2023 z Nemocnice AGEL Ostrava-Vítkovice a.s., neurologické oddělení, lékařskou zprávu neurochirurga MUDr. S. P. ze dne 20. 7. 2023, lékařskou zprávu z neurologie ze dne 28. 2. 2024, lékařskou zprávu z ortopedie ze dne 4. 3. 2024 a lékařskou zprávu ze dne 28. 3. 2024 z neurochirurgie. Dále uvedl, že celý život pracoval v těžkém průmyslu jako horník, konal práce v rubání a na čelbě. Pracoval na pracovních pozicích jako pecař, strojník, palič, vazač břemen, valcír kovů, hutník. Má nemocná játra (dg. hepatopatie NAFLD - termín pro řadu stavů způsobených nárůstem tuku v játrech). K tlumení bolesti užívá analgetika Novalgin. Lékaři mu nemohou předepsat analgetika silnější, neboť jejich užitím k tlumení bolesti by došlo k ještě vážnějšímu poškození jater. Trpí denně bolestmi hlavy. Bez bolesti si nezaváže ani tenisky, neboť při tomto úkonu dochází k ohnutí hlavy směrem dolů. Nemůže vykonávat jakékoliv domácí práce. Pokud domácí práce zkusil vykonat, musel ihned užít analgetika. Nemůže jezdit ani tramvají z důvodů otřesů, které dráždí krk, míchu a cítí bolest v zadní části hlavy. Při jízdě autem se snaží vyhýbat dálnici a jezdit po okresních komunikacích, neboť rychlá jízda autem a s ní spojené otřesy mu taktéž způsobují bolest. Cesta letadlem je vyloučena úplně. Žalobce je vyloučen z intimního života se svou manželkou. Bolesti hlavy cítí i při užívání toalety, kdy dochází k dráždění nervů a k následným tlakům do hlavy. Tlaky a bolesti v hlavě mají souvislost i se středně těžkým astmatem, neboť jakékoliv vůně a pachy způsobují žalobci stáhnutí hrdla a následné chroptění (např. typicky v obchodních centrech). Astma se promítá do života žalobce i při delší chůzi, kdy se zadýchá, cítí tlaky v hlavě a následnou bolest. Žalobci byla rovněž diagnostikována intolerance na histamin a intolerance na laktózu. Trpí rovněž artrózou obou kyčlí ve III. stupni, proto pociťuje bolest i při chůzi, činí mu obtíže dělat dřepy, nevydrží ve statické poloze déle jak 30 minut. Žalobci činí obtíže i delší chůze, kdy dochází k tlakům v hlavě a žalobce rovněž pociťuje počínající zneclitlivění plosek nohou a prstů na horních končetinách. Sezení u počítače, podepření hlavy je vyloučeno. Užívá léky UNO 150mg. Celý život žalobce je nepochybně narušen z důvodu předchozího poškození mozku a vliv poškození na jeho běžný život je zásadní. Při fyzické či psychické zátěži cítí tlaky v hlavě, které způsobují bolest. Tato bolest se dostaví „z vnitřní strany hlavy“ a tlačí zezadu na oči, což u něj způsobuje pocit jako by otevřel oči pod vodou. Tento stav přetrvává po zátěži zhruba 2 dny. Bude-li pracovat, bude muset užívat silnější analgetika k tlumení bolesti a dojde k masivnímu poškození jater. Lékaři mu sdělili, že pokud dojde ještě k většímu poškození jater (užíváním silnějších analgetik př. Brufenu, která mu však nemohou lékaři předepsat z důvodu hepatopatie NAFLD), nedoporučí mu operaci. Navíc, operace hlavy žalobce se v minulosti připravovala, nicméně z důvodu plošného rušení operací kvůli pandemii covid 19, nebyla provedena. Otázkou zůstává, jaký efekt by operace měla, neboť účelem bylo snížení tlaků v hlavě. Nemoc jako taková je nevyléčitelná. V každém případě však není v současné době operace hlavy žalobce indikována, neboť lékaři již nedoporučili operaci hlavy pro nejistý výsledek (MUDr. P.– neurochirurgie). Žalobce dále uvedl, že při respektování rozhodnutí žalované na podkladě závěrů posudkové lékařky jednoznačně dojde k fyzickému sebepoškození žalobce. Postupem správního orgánu bylo zasaženo do jeho práva na hmotné zabezpečení při nezpůsobilosti k práci. Napadené rozhodnutí, resp. posudek o invaliditě není řádně odůvodněn a je v příkrém rozporu se zdravotnickou dokumentací. Žalovaná se nijak nevypořádala s předloženými lékařskými zprávami. Pakliže

ošetřující lékaři různých odborností různých zdravotnických zařízení (neurologie, neurochirurgie) shodně konstatují, že žalobce se musí vyvarovat jakékoliv fyzické a psychické zátěže s nutností dodržování klidového režimu, zjevně posuzují zdravotní postižení žalobce odlišně od posudkové lékařky. Důvod, proč žalovaná k těmto odborným závěrům nepřihlédla, není v rámci napadeného rozhodnutí odůvodněn. Z podkladových materiálů nevyplývá, v čem došlo ke zlepšení zdravotního stavu žalobce oproti předchozímu stavu, přičemž vágní konstatování posuzující lékařky o nadhodnocení funkčního dopadu rozhodující příčiny DNZS na pokles pracovní schopnosti, použití nesprávných posudkových kritérií a neobjektivní zhodnocení dopadu ostatních zdravotních postižení na pracovní schopnost je nedostačující. Dle názoru žalobce zcela absentuje základní náležitost rozhodnutí, a totiž náležité odůvodnění důvodů pro snížení invalidního důchodu. Žalovaná dokonce neprovedla ani jeho osobní vyšetření, které by mohlo blíže objasnit subjektivní potíže na podkladě objektivní zdravotnické dokumentace za situace, kdy je souběžně ošetřován na několika specializovaných pracovištích. Napadené rozhodnutí nevycházelo z řádně a úplně zjištěného zdravotního stavu žalobce, proto jej považuje za nezákonné a nemůže při soudním přezkumu obstát. Žalovaná se měla při snížení stupně invalidity ze třetího na první stupeň ve světle těchto informací zabývat reálnými schopnostmi žalobce fungovat v rámci pracovního prostředí a otázkou, zda je vůbec schopen s ohledem na doporučení specialistů nějakou práci vykonávat. Rekvalifikace či výkon práce totiž představuje psychickou zátěž žalobce, která má vliv na jeho kvalitu života, neboť zvýšení bolestí hlavy způsobují jak negativní emoce (strach, vztek, stres), tak i pozitivní emoce (radost, vzrušení). Žalobce měl za to, že jeho zdravotní stav je shodný se stavem v době uznání invalidity 3. stupně při hodnocení míry poklesu pracovní schopnosti a není dán žádný důvod pro snížení jeho výše. Dle žalobce s přihlédnutím k charakteru jeho základního onemocnění, k jeho dalším zdravotním postižením, a především k vykonávané hornické profesi je nutno hodnotu míry poklesu pracovní neschopnosti zvýšit o 10 % a uznat jej jako invalidního ve třetím stupni, když objektivně nedošlo ke zlepšení jeho zdravotního stavu oproti době, kdy byl uznán invalidním ve třetím stupni. Hovoří-li se o regresi určitých jeho potíží, je třeba dodat také to, že ošetřující lékaři doporučují klidový režim bez jakékoliv fyzické a psychické zátěže.

2. Žalovaná v písemném vyjádření odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí a závěry posudků vypracovaného lékařem OSSZ Ostrava a lékařkou Institutu posuzování zdravotního stavu. Žalovaná navrhl provést důkaz posudkem příslušné posudkové komise MPSV ČR.
3. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
4. Ze správního spisu bylo zjištěno, že Česká správa sociálního zabezpečení rozhodnutím ze dne 23. 10. 2023 č. j. X snížila výši invalidního důchodu žalobce pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně. Podkladem rozhodnutí žalované byl posudek OSSZ Ostrava ze dne 18. 5. 2023, dle jehož závěru žalobce již není invalidní pro invaliditu třetího stupně, ale je uznán od 18. 5. 2023 invalidním pro invaliditu druhého stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho pracovní schopnost poklesla o 60 %. Posuzující lékař uvedl, že se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je syringomyelie a syringobulbie s

regresí dle MRI 1/2023. Jde o zdravotní postižení srovnatelné se zdravotním postižením uvedeným v kapitole VI., položce 8k) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které stanovil míru poklesu pracovní schopnosti 50 % a vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu zvýšil tuto hodnotu o 10 % na celkových 60 %. Proti uvedenému rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal žalobce námitky, o nichž žalovaná rozhodla žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 26. 3. 2024, č. j. X tak, že změnila toto rozhodnutí a snížila výši invalidního důchodu žalobce pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Žalovaná vycházela z posudku lékařky Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 18. 1. 2024. Podle posudkového závěru rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce jsou cervikalgie při Chiari syndromu, v objektivním nálezu nebyly a nejsou poruchy hlavových nervů, není mozečková symptomatika, svalová slabost, porucha čítí, není hydrocefalus, nejsou projevy syringobulbie, v neurologickém nálezu je opakovaně lehká porucha dynamiky krční a bederní páteře na podkladě počínajících nebo lehkých degenerativních změn. Posuzující lékařka dospěla k závěru, že jde o zdravotní postižení srovnatelné se zdravotním postižením uvedeným v kapitole VI., položce 12c) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které stanovila míru poklesu pracovní schopnosti 40 % a již výši neměnila. Stav nelze dle posuzující lékařky hodnotit totožně s lékařem LPS OSSZ, nejde o lehkou kvadruparesu ani srovnatelně, pro limitující projevy onemocnění lze posoudit srovnatelně s migrénou dle položky 11, avšak zde je hodnocena i závažnost průvodních jevů jako jsou vegetativní, oční symptomy, ty nejsou přítomny. Volila tedy srovnatelně s neuralgiemi položku 12c), což je těžká forma s bolestí každý týden, s omezením denních aktivit. Při zohlednění vzdělání a možnosti pouze dělnických profesí zvolila horní hranici uvedeného procentního rozpětí. Uvedla, že stav neodpovídá kritériím uvedeným v položce 12d), dle doložené dokumentace nejde o silnou a trvalou bolest (při VAS 4-7), nejsou změny osobnosti. Dle posuzující lékařky posudkový závěr lékaře odd. LPS nevycházel ze správné aplikace posudkových kritérií, neboť nebyly dostačujícím způsobem vyhodnoceny všechny posudkově rozhodné skutečnosti. Byly zjištěny posudkově významné skutečnosti, které vedly ke změně prvoinstančního posudkového závěru – snížení stupně invalidity. Lékař oddělení LPS OSSZ nadhodnotil funkční dopad rozhodující příčiny DNZS na pokles pracovní schopnosti a použil nesprávná posudková kritéria, neobjektivně zhodnotil dopad ostatních zdravotních postižení na pracovní schopnost. Jeho posudkový závěr nelze dle posuzující lékařky potvrdit. Datum změny stupně invalidity stanovila dnem posouzení zdravotního stavu OSSZ Ostrava, tj. 18. 5. 2023.

5. Z posudku Posudkové komise MPSV ČR v Ostravě ze dne 28. 6. 2024, který si zdejší soud vyžádal v tomto řízení, bylo zjištěno, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byl žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o invaliditu III. stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) téhož zákona. Šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 70 %. Předsedkyní posudkové komise byla MUDr. M. K., další lékařkou MUDr. F. H. s odborností neurologie a tajemnicí Mgr. P. L. Žalobce byl jednání posudkové komise přítomen. Posudek obsahuje výčet podkladů, z nichž posudková komise vycházela, zjištění ze stěžejních lékařských nálezů, diagnostický souhrn a posudkové hodnocení. V posudkovém zhodnocení posudková komise konstatovala, že k datu rozhodnutí ČSSZ ze dne 26. 3. 2024 se nadále u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je syringomyelie a syringobulbie při Chiariho malformaci I. st. Dle posudkové komise se jedná o závažné postižení části mozku (mozečku), který je vtlačován do týlního otvoru. Při poruše toku mozkomíšního moku dochází k poškození krční míchy.

Obtíže žalobce se projevují zejména bolestmi hlavy, významně se zhoršujícími po fyzické zátěži, ale i stresu. Jedná se o postižení s nejistou prognózou a je nezbytné vyloučit veškerou zátěž, která není nezbytná. V současné době je stav po vyřazení z pracovní zátěže stabilizován a postižení míchy částečně regredovalo, vlastní příčina problému však nadále přetrvává a je nezbytné, aby nadále dodržoval šetřící klidový režim. Posudková komise hodnotila odlišně proti lékaři OSSZ a ČSSZ, neboť neurologickým ani neurochirurgickým vyšetřením není prokázáno takové zlepšení zdravotního stavu, které by umožnilo vykonávat pracovní činnost. Žalobce pracoval posledních 23 let v hutnictví jako valcář kovů, strojník, pecař. Vzhledem k obtížím vyplývajícím z postižení je rekvalifikace nereálná. Zdravotní postižení dle posudkové komise odpovídá vyhlášce č. 359/2009 Sb., kapitole VI. – postižení nervové soustavy a je srovnatelné s položkou 6, písmenem d) vzhledem k tomu, že se jedná o postižení mozku a míchy, kdy došlo k podstatnému omezení celkové výkonnosti a pohyblivosti (změny poloh) a některé denní aktivity jsou tím značně omezeny. Pokles pracovní schopnosti žalobce hodnotila komise 60 % a zvýšila o dalších 10 %, zejména s přihlédnutím k § 3 odst. 2 citované vyhlášky na celkových 70 %, neboť dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav je významně omezen v zátěži a žalobce není schopen využívat dosavadní kvalifikaci (vzdělání, znalosti a praxi), není schopen rekvalifikace. Kontrolní lékařskou prohlídku stanovila posudková komise za 3 roky a uzavřela, že u žalobce trvá nadále III. stupeň invalidity.

6. Podle ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
7. Podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. c) téhož zákona, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
8. Krajský soud dále považuje za nutné zdůraznit, že posudkové lékařství je specializované medicínské odvětví a podřazení zjištěného postižení zdravotního stavu pod příslušnou položku vyhlášky pro posuzování invalidity může provést pouze odborník z této oblasti. Jeho činnost nemůže nahradit soud, ale ani lékař s jinou specializací, který nemá odborné předpoklady pro hodnocení zdravotního stavu podle vyhlášky o posuzování invalidity. Je rovněž třeba zmínit, že pokles pracovní schopnosti se posuzuje vzhledem k profesi (viz rozsudek NSS č. j. 5 Ads 37/2003 – 92).
9. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí, včetně případného navýšení podle § 3 této vyhlášky.
10. Jak bylo uvedeno výše, správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise je úplný a přesvědčivý (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 13/2003 – 54), případně zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena.
11. Soud konstatuje, že stěžejní otázkou bylo posouzení zdravotního stavu žalobce. V soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav žalobce ve vztahu k určení

invalidity a jejího stupně Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR svými posudkovými komisemi, jak plyne z § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Tato komise je oprávněna nejen k celkovému posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti žalobce, ale též k posouzení schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkového závěru o invaliditě, jejím vzniku, trvání a zániku. Z tohoto důvodu byl vypracován shora citovaný odborný lékařský posudek posudkovou komisí MPSV ČR v Ostravě. Posudková komise podala posudek v řádném složení stanoveném v § 16b zákona č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Posudek byl vypracován s náležitostmi uvedenými v § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb., na základě zdravotní dokumentace žalobce. Soud považuje posudek Posudkové komise MPSV ČR v Ostravě za úplný a přesvědčivý. Soud neměl důvod zpochybnit závěry posudkové komise, že u žalobce šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 70 % k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí a žalobce tak byl nadále invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů a šlo nadále o invaliditu III. stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) téhož zákona. Posudek PK MPSV ČR v Ostravě byl tedy stěžejním důkazem, jak výše uvedeno, splňujícím požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti a krajský soud z tohoto posudku vycházel.

12. Soud proto v souladu s § 78 odst. 1 s. ř. s. přezkoumávané rozhodnutí žalované zrušil pro vady řízení, které spatřuje v nesprávně zjištěném skutkovém stavu a vrací věc správnímu orgánu k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s. ř. s., v němž je vázán právním závěrem soudu, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byl žalobce invalidní ve III. stupni podle § 39 odst. 2 písm. c) z. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
13. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. a žalované byla uložena povinnost zaplatit žalobci k rukám jeho zástupkyně na nákladech řízení částku 5 200 Kč. Náklady řízení sestávají z nákladů právního zastoupení, a to z odměny za čtyři úkony právní služby po 1 000 Kč (dle § 7, § 9 odst. 2, § 11 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „advokátní tarif“, a to za první poradu s klientem včetně přípravy a převzetí zastoupení, písemné podání ve věci samé - sepsí žaloby, účast u jednání PK MPSV ČR v Ostravě dne 28. 6. 2024 a účast u ústního jednání před soudem dne 23. 7. 2024), čtyř režijních paušálů po 300 Kč k uvedeným úkonům právní služby dle § 13 odst. 3 téže vyhlášky. Advokátka není plátkyní DPH.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava dne 23. 7. 2024

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně